

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Dato: 13. februar 2006
Kontor: Menneskeretsenheden
Sagsnr.: 2006-626-0013
Dok.: DBO40285

Besvarelse af spørgsmål nr. 3 af 11. januar 2006 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven (Danmark og Dannebrog sidestilles med andre nationer og deres flag) (L 44).

Spørgsmål:

”Ministeren bedes redegøre for, om en gennemførelse af beslutningsforslaget vil give anledning til problemer med hensyn til Menneskerettighedskonventionen og i givet fald, hvad er begrundelsen herfor.”

Svar:

Efter artikel 10, stk. 1, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention har enhver ret til ytringsfrihed. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har gentagne gange slået fast, at retten til ytringsfrihed udgør et af de grundlæggende og centrale elementer i et demokratisk samfund.

Begrebet ytringsfrihed er meget bredt og omfatter ikke alene meddelelse af oplysninger eller tanker gennem det talte og det skrevne ord, men også meddelelse gennem ”nonverbale” handlinger og aktiviteter som f.eks. demonstrationer, optog, blokader og påklædning. Artikel 10 omfatter således både indholdet af de udtrykte ideer og meninger og den form, hvori man formidler disse ideer og meninger. Dette gælder, selv om den måde, hvorpå ytringen fremsættes, kan opfattes som chokerende eller stødende. Flagafbrænding vil således kunne udgøre en ytring, der er omfattet af artikel 10.

En kriminalisering af offentlig forhånelse af Danmark eller det danske flag vil i de tilfælde, hvor flagafbrændingen udgør en ytring, efter Justitsministeriets opfattelse udgøre et indgreb i ytringsfriheden.

Spørgsmålet er herefter, om et sådant indgreb kan retfærdiggøres efter konventionens artikel 10, stk. 2. Efter denne bestemmelse kan der ske indgreb i ytringsfriheden, hvis indgrebet dels er foreskrevet ved lov, dels er ”nødvendigt i et demokratisk samfund” af hensyn til f.eks. den nationale sikkerhed, territoriale integritet eller offentlige tryghed, for at forebygge uorden eller forbrydelse eller for at beskytte sædeligheden.

Efter Menneskerettighedsdomstolens praksis er et indgreb kun ”nødvendigt i et demokratisk samfund”, hvis indgrebet er begrundet i et påtrængende samfundsmæssigt behov og proportionalt med det forfulgte formål.

Forhåelse af Danmark og det danske flag vil efter omstændighederne kunne have karakter af en politisk meningstilkendegivelse og ske som led i en generel samfundsdebat. Politiske ytringer udgør kerneområdet i artikel 10's anvendelsesområde og nyder en særlig beskyttelse. Der skal derfor særdeles tungtvejende grunde til at retfærdiggøre et sådant indgreb efter artikel 10, stk. 2. Efter Justitsministeriets opfattelse kan der næppe antages altid at foreligge sådanne særlige grunde i forbindelse med f.eks. en afbrænding af det danske flag som led i en demonstration her i landet, hvor afbrændingen har karakter af en politisk meningstilkendegivelse om et aktuelt politisk emne. En kriminalisering af afbrænding af det danske flag her i landet må derfor antages at være et indgreb i ytringsfriheden, der ikke i alle tilfælde vil være proportionalt med det forfulgte formål og derfor ikke i alle tilfælde vil kunne retfærdiggøres efter artikel 10, stk. 2.

Hvis afbrændingen af det danske flag derimod ikke er udtryk for en politisk meningstilkendegivelse, vil der være videre rammer for et indgreb i form af strafansvar, uden at indgrebet kommer i strid med artikel 10. Det gælder navnlig, hvis afbrændingen mere har karakter af gadeuorden uden et bestemt politisk formål, jf. herved den gældende straffehjemmel i politibekendtgørelsens § 3.

Efter Justitsministeriets opfattelse vil en vedtagelse af lovforslaget ikke som sådan være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10, men det foreslåede forbud vil formentlig ikke i alle tilfælde kunne håndhæves efter sit indhold - navnlig ikke i tilfælde, hvor en forhåelse af Danmark eller afbrænding af det danske flag har karakter af en politisk meningstilkendegivelse.